

DECRET 770

TREBALL DE RECERCA

Alumna: Andrea Rodríguez
Tutora: Gloria de Los Santos
Institut Laia l'Arquera
2n Batxillerat A

“Els líders venen i se'n van, però el poble persisteix. Només el poble
és immortal; tota la resta és efímera.”

STALIN.

Agraïments

Per començar vull agrair a la meva tutora, la Gloria, per la seva exigència, el suport constant, l'orientació i la confiança d'acompanyar-me durant la trajectòria del projecte. Gràcies per haver estat oberta en tot moment a escoltar-me, i per haver-te buscat petits moments per resoldre els meus dubtes, per molt senzills que fossin.

A la meva tieta Imma, per haver escoltat tots els meus deliris i ajudar-me en tot el que ha pogut.

A en Visinel Balan i l'Ana (Mutu) per haver-me parlat de la seva infantesa i servir-me de testimonis per ajudar-me a demostrar la meva hipòtesi.

Per acabar, vull agrair a l'Ari, per haver-me acompanyat durant tot el procés, per haver corregit els meus errors i ajudar-me a aconseguir la millor versió del treball. Per totes les hores que hem compartit a la biblioteca cercant informació i redactant, i per haver-me ajudat a enfocar el treball.

Abstract

This research work analyses the conditions under which children lived during Ceaușescu's dictatorship, differentiating between those who grew up in orphanages and those who grew up in homes, as well as the consequences that these experiences left on their lives.

The motivation for this study stems from an interest in Romanian culture and a desire to understand the reality experienced in orphanages during the regime. The main objective is to connect the repressive conditions and the bad treatment they suffered with the emotional and physical after-effects they experienced as adults. The methodology used combines bibliographical sources such as books and articles, video material, including documentaries and videos, as well as socio-cultural observation through interviews and a questionnaire.

The conclusions indicate that those children born as a result of Decree 770 will carry with them throughout their lives the consequences of growing up under a dictatorship and the complications that this implies.

Resumen

Este trabajo de investigación analiza las condiciones bajo las que vivieron los infantes durante la dictadura de Ceaușescu, diferenciando entre aquellos que crecieron en orfanatos y los que crecieron en hogares, así como las consecuencias que estas experiencias dejaron en sus vidas.

La motivación de este estudio surge del interés por la cultura rumana y el deseo de comprender la realidad vivida en los orfanatos durante el régimen. El objetivo principal es establecer una conexión entre las condiciones represivas y los malos tratos sufridos con las secuelas emocionales y físicas que experimentan en su etapa adulta. La metodología empleada combina fuentes bibliográficas como libros y artículos, material

videográfico, incluyendo documentales y videos, además de la observación sociocultural mediante entrevistas y un cuestionario.

Las conclusiones indican que aquellos niños nacidos a causa del Decreto 770 arrastrarán durante toda su vida las secuelas de haber crecido bajo una dictadura y las complicaciones que ello conlleva.

Índex

1. Introducció	7
1.2 Hipòtesi	8
1.2 Objectius	9
1.3 Metodologia	10
2. Context històric	11
2.1 Nicolae Ceaușescu	12
2.2 La Dictadura	14
3. Decret 770	20
3.1 Boom demogràfic	24
3.1.1 Situació als orfenats	27
3.1.2 Situació a les llars	30
4. empremtes duradores: com les condicions de vida dels infants del decret marquen la generació actual	33
4.1 ONG i institucions d'acollida	37
4.2 Projecte EDFORSO	38
5. Conclusions	39
6. Bibliografia	40
7. Annexos	42

1. Introducció

El meu treball sorgeix del gran interès que tinc per la història. La matèria de socials sempre ha estat de les meves preferides. A primer de Batxillerat, quan vaig començar a fer el treball de recerca, no vaig tenir l'oportunitat de cursar aquesta assignatura ja que no hi era al pla d'estudis de la meva branca. Tot i que el meu TdR no està relacionat amb el que vull estudiar després d'aquesta etapa escolar, considero que he fet bé en triar un tema que s'allunyi del que estic acostumada a tractar. I d'aquesta manera poder ampliar una mica els meus coneixements sobre allò que m'interessa.

El tema prové d'un viatge que vaig fer a Romania quan feia 3r d'ESO. El que més em va marcar va ser la visita al Museu del Comunisme. Anàvem amb un guia turístic, que ens anava relatant com va ser el afussellament de l'antic dictador del país, en Ceaușescu. Em va semblar molt interessant i em vaig quedar amb ganes de saber-ne més. Aleshores, quan em vaig assabentar que havia de fer un treball de recerca, vaig reprendre la investigació sobre en Ceaușescu i la història de Romania.

A l'inici del treball, durant les primeres reunions amb la meva tutora, volia enfocar el treball en el Decret 770 i la situació als orfenats durant la dictadura. Però a mesura que avançava amb la recerca i feia entrevistes, vaig pensar una nova hipòtesi que ampliava el meu camp d'estudi. El tema de la investigació se centra en què suposa haver nascut i crescut durant el temps que ha estat en vigor el Decret 770, un decret que fomentava la natalitat, i en les conseqüències derivades, tenint en compte que al decret es suma un període de dictadura.

1.2 Hipòtesi

La meva hipòtesi es resumeix en la següent oració: els infants que van néixer durant el Decret 770 i van créixer durant el règim dictatorial de Ceaușescu, viuran condicionats per aquesta etapa durant la seva vida.

1.2 Objectius

Els objectius principals de la recerca són:

- Estudiar les causes que han provocat que els infants que van néixer durant el decret, es vegin condicionats per créixer en un ambient repressiu com ara la dictadura romanesa del 1966.
- Demostrar les negligibles condicions als orfenats romanesos durant el règim dictatorial i els abusos i maltractaments que rebien els infants, i les conseqüències derivades.

1.3 Metodologia

Per assolir els objectius proposats, he dut a terme una recerca combinant diverses fonts i recursos. He realitzat una cerca bibliogràfica, videogràfica, a internet i m'he basat també en l'observació sociocultural a través d'entrevistes i un qüestionari. Els testimonis de Visinel Balan i Mutu Florentina han estat essencials per descriure com era la vida dels infants del "Decret" i les seqüeles que han arrossegat arran d'aquesta experiència. Per complementar aquestes dades, el qüestionari dirigit a l'ONG EDFORSO ha reforçat la meva hipòtesi amb evidència empírica.

A més, la lectura del llibre *Bucarest. Polvo y sangre* m'ha proporcionat molta informació que no es troba a internet i m'ha ajudat a entendre la història de Romania. Així mateix, el documental *El orfanato* produït per RTVE m'ha permès conèixer testimonis directes d'aquells que van viure als orfenats i entendre millor les experiències traumàtiques que van patir, així com les greus conseqüències que han arrossegat fins a l'edat adulta.

Durant la realització del treball he hagut de superar alguns obstacles com per exemple la dificultat per trobar informació, atès que molta està oculta o censurada perquè revela una etapa fosca de la història del país. A més, moltes de les fonts eren antigues o estaven en romanès, fet que ha afegit complexitat a la recerca.

Em va resultar molt complicat trobar l'enfocament i els límits de la recerca, tot i això, estic molt orgullosa de la feina feta.

2. Context històric

Per entendre la situació en què vivien els infants durant el règim, és necessari comprendre el context històric, social i polític de l'època.

Abans que Ceaușescu assumís el poder completament, Romania ja estava governada sota un règim comunista, establert per Gheorghe Gheorghiu-Dej, el seu predecessor. Compartien ideals ja que els dos pertanyien al Partit Comunista Romanès, i establien una bona relació entre ells.

La ideologia comunista juga un paper fonamental en aquest treball, ja que va ser la base de totes les polítiques socials i econòmiques que van impactar la vida de les famílies i dels infants durant la dictadura. El comunisme, tal com s'aplicava a Romania, es basa en el control absolut de l'Estat sobre la societat, amb l'objectiu d'eliminar les diferències de classes i crear una societat igualitària. Aquesta ideologia, en principi, buscava prioritzar l'interès col·lectiu per sobre dels drets individuals, fet que es reflectia en la política natalista amb la prohibició de l'avortament. Tanmateix, el règim de Ceaușescu va resultar un fracàs en molts aspectes, ja que va mirar sempre abans pel seu propi benefici, com en qualsevol dictadura.

2.1 Nicolae Ceaușescu

Nicolae Ceaușescu va néixer el 26 de gener de 1918 a la localitat de Scornicești (Romania). Fill de camperols, va créixer en un entorn marcat per l'austeritat i la fam.

Amb dotze anys, conscient de la situació que hi havia al camp, va fugir de casa per buscar una vida millor a la capital. Allà va exercir de sabater, un ofici simple però que li permetia guanyar-se la vida i sobreviure. A mesura que creixia va anar endinsant-se en el món de la política. Durant la seva jornada laboral a la sabateria sovint es comentava la situació del país. En aquells temps Romania era una monarquia, cosa que al cap de la sabateria no agradava, així que també inculcava aquest pensament a en Nicolae. D'aquesta manera es va formar la seva opinió política.

Als trenta va afiliar-se al Partit Comunista Romanès, el PCR, una organització que operava en la clandestinitat. La passió que sentia pel comunisme i el compromís que tenia amb el partit el va conduir a involucrar-se en nombrosos conflictes com ara participar en baralles i en manifestacions violentes. Aquest conjunt de motius justificaven el seu empresonament en diverses ocasions i convertir-lo en un jove problemàtic perseguit per les autoritats. L'any 1936, en conseqüència d'un dels seus conflictes, va ser capturat i empresonat a Doftana¹, un lloc conegut per allotjar molts altres activistes amb la mateixa ideologia, el comunisme.

Figura 1. Bandera Partit Comunista Romanès. Font: Wikipedia

Temps més tard, el 1943, Nicolae va ser internat al camp de concentració de Târgu Jiu. Allà va compartir cel·la amb Gheorghe Gheorghiu-Dej, el líder comunista més destacat del moment. La convivència entre ells va permetre a Ceaușescu guanyar-se la seva confiança i establir-se com un dels seus protegits.

¹ Pressó rumanesa utilitzada a la dècada dels 30' per a presos polítics.

A l'octubre de l'any següent, a les portes de la Segona Guerra Mundial, Romania es trobava dins de l'esfera soviètica. En aquell moment Ceaușescu aprofita per fugir de la presó i adoptar un paper més actiu en el seu partit.

Entre 1944 i 1945, Ceaușescu va ocupar el càrrec de secretari de la Unió Juvenil Comunista. Aquell mateix any, es casa amb l'Elena Petrescu, qui es convertiria en una figura clau tant en la seva personal com en la seva carrera política. Nicolae va començar a acaparar poder i a assumir diversos càrrecs dins del govern, els més destacats van ser; ministre d'Agricultura, Viceministre de les Forces Armades i Viceministre de Defensa.

El 1946, els comunistes guanyen les eleccions amb sospites de frau. Aquesta victòria pel conjunt vermell li permet prendre el poder absolut i abolir la monarquia romanesa.

Nicolae aconsegueix formar part del comitè central de PCR, el 1952, fet que li atorga popularitat dins del comunisme degut a la seva constància per canviar el país. Quan Gheorghe Gheorghiu-Dej mor, el 1965, Ceaușescu es converteix en el seu successor, assumint el lideratge del PCR. Dos anys després, el 1967, aconsegueix el màxim càrrec de l'estat i el control del país. El tro polític de Romania pertanyia a Nicolae Ceaușescu, qui iniciaria un règim dictatorial de caire feixista.

Figura 2. Fotografia de Nicolae Ceaușescu.
Font: Wikipedia

2.2 La Dictadura

La dictadura de Nicolae Ceaușescu, que va governar Romania des de 1966 fins a la seva execució l'any 1989, representa una etapa de molta foscor pel país i que encara perdura en el record dels romanesos.

Després de la mort del seu predecessor Gheorghiu-Dej el 1965, Nicolae va ser triat com a successor. Però no va ser fins al desembre de 1967 quan va quedar definitivament al front del país al ser escollit president del Consell de l'Estat per la Gran Assemblea Nacional.

El seu règim autòcrata es caracteritza per la manca de drets i llibertats del poble, les dures polítiques econòmiques i d'austeritat, el culte a la personalitat i la seva política natalista.

Culte a la personalitat

El culte a la personalitat consisteix en una forma de dominació psicològica que es caracteritza per l'exaltació excessiva i l'adoració al líder. Era una pràctica comuna dins dels règims totalitaris, i té un gran impacte en la societat, ja que d'aquesta manera el líder aconseguia seguidors fidels. En aquest cas, Nicolae Ceaușescu va aplicar aquesta tècnica manipuladora al país romanès. El seu culte va començar el 1968 quan va fer un discurs criticant la repressió de la Primavera de Praga, denunciant l'acció soviètica com un atac a la sobirania d'un estat comunista. Fins a aquest moment se l'havia vist com una titella dels jerarques del Partit, i aquesta defensa a la independència de Romania el va fer guanyar simpaties dins i fora del país, va generar un sentiment d'orgull nacional. A partir

Figura 3. Espectacle honorari a la parella Ceaușescu. Font: Ziua de Cluj

d'aquí va començar a considerar-se un superdotat pels negocis polítics i adopta el sobrenom de *conducător*, un terme romanès que vol dir el conductor que guia el poble.

Influenciat per Kim Jong Il, va intensificar el seu culte, imposant-se com a protagonista del país. La seva cara i la de la seva dona Elena estaven a tot arreu, tot girava envers els pares de la nació. El *conducător* era sagrat, qualsevol opinió contrària no estava acceptada. La seva dona també havia de ser un referent i tenir una ment privilegiada. Tot i no haver acabat els estudis, es va falsificar la seva Llicenciatura en Química i diversos doctorats i títols honoraris de les universitats més prestigioses. Com a dada, el nom d'Elena en l'actualitat és un "nom prohibit", les famílies no volen posar aquest nom a les seves filles pels records que guarden.

El culte va provocar una divisió profunda a Romania, creant dues realitats oposades dins del mateix país. D'una banda, es trobava el sector de la població que el considerava una figura paternalista i protectora. Eren aquells es beneficiaven del règim, com membres del Partit Comunista, alts càrrecs polítics, funcionaris o persones properes a la jerarquia del poder. D'altra banda, la majoria de la població romana, especialment aquells amb pocs recursos i condicions de vida precàries, el consideraven una figura opressiva.

Repressió

Durant el seu règim es va prohibir la llibertat política, al mateix temps que la de premsa. Els mitjans de comunicació estaven controlats pel govern i es manipulaven per assegurar una bona imatge del dictador i del partit. La televisió, la ràdio, i els diaris es van convertir en instruments de propaganda, i les notícies es dedicaven a exaltar els "èxits" del règim mentre ocultava la situació de repressió que patia la població. Tanmateix, estaven prohibides les manifestacions i les protestes, i expressar opinions contràries al règim. Per aconseguir una població submissa i evitar revolucions, Ceaușescu va instal·lar un cos de policia anomenada "Securitate" que actuava des de la violència i creava un ambient d'inseguretat entre els romanesos. Aquests agents de

seguretat tenien la funció de controlar i mantenir l'ordre a través de la intimidació, l'espionatge i la persecució de dissidents². El seu control era extrem: punxaven telèfons, interceptaven cartes i algunes unitats residien als blocs d'apartaments per supervisar les rutines i comportaments dels veïns.

Aquest sistema de control creava una atmosfera de desconfiança generalitzada.

Industrialització

La industrialització és el procés el qual una economia agrària i rural es transforma en una economia centrada en la producció industrial. A Romania, aquest procés va ser impulsat durant el règim amb l'objectiu de convertir el país en una potència mundial autosuficient i un creixement en infraestructures.

L'estratègia de Ceaușescu va incloure la construcció de grans fàbriques i instal·lacions industrials, així com la inversió en sectors com la metal·lúrgia, la química i la producció de maquinària pesada. Aquest desenvolupament es va finançar amb grans préstecs internacionals, que més tard van endeutar el país. Tot i l'augment en producció, la industrialització romanesa va ser ineficient i es va fer sense tenir en compte les necessitats reals de la població, la qual cosa va comportar escassetat de productes bàsics i desequilibris en l'economia del poble.

El creixement industrial requeria molta mà d'obra, i per això es va produir un èxode rural en què els camperols van ser traslladats a les ciutats. Aquest canvi va comportar la construcció de grans blocs d'apartaments per allotjar a les famílies dels treballadors, amb infraestructures molt limitades i baixes condicions de vida. La migració forçada va provocar la ruptura del seu estil de vida, ja que van haver de deixar enrere les terres i costums relacionats amb la vida comunitària i el treball agrícola. Aquesta idea queda reflectida en l'entrevista realitzada a la Mutu.

² Aquells que s'oposen al règim.

Política econòmica i d'austeritat

A inicis dels vuitanta, el deute provinent del procés d'industrialització de Ceaușescu va comportar una nova preocupació pel dirigent. El deute extern a causa de la poca eficiència del procés industrial i dels grans préstecs superava la xifra dels deu milions d'euros. En el seu intent de saldar el deute i recuperar la independència econòmica, va aplicar diverses estratègies que van empitjorar les condicions de vida dels romanesos.

- Exportació dels aliments que produïa el país. En conseqüència, les necessitats més bàsiques eren insuficients per a tothom.
- Aplicació d'una política d'austeritat amb la finalitat de reduir les despeses públiques. D'aquesta manera, s'instal·len mesures de racionament i normes de consum.
- Cupons de racionament. Els romanesos quedaven limitats a una petita quantitat individual d'aliments i productes de primera necessitat. A causa de la insuficiència de béns, es formaven llargues cues als supermercats que no asseguraven res.
- Racionament energètic: talls regulars de llum, ús limitat de calefacció, malgrat que els hiverns a Romania són molt rigorosos amb temperatures sota zero, restricció d'energia elèctrica, limitació de gasolina, etc.

Figura 4. Cues extenses als supermercats. Font: Wikiwand

Paral·lelament a aquestes polítiques econòmiques que només afectaven a la població, Ceausescu va iniciar la construcció de l'edifici administratiu més gran del món, la Casa del Poble. Evidentment, aquest projecte formava part del seu culte. Mentre que el poble passava fam, fred i vivien en unes condicions pèssimes, el dictador es

Figura 5. Casa del Poble. Font: EcuRed

podia permetre aquest tipus de luxes amb els fons públic.

Revolució del 1989

La caiguda del mur de Berlín va suposar el fi de la majoria dels governs comunistes de l'Europa de l'Est.

En el cas de Romania, la revolució va iniciar el 16 de desembre, a Bucarest i Timișoara, on van celebrar-se manifestacions massives en contra

Figura 6. Revolució del 1989. Font: Wikipedia

del règim de Ceaușescu. El detonant fou el malestar general del poble romanès, esgotat per la repressió del sistema i les dures condicions de vida, mentre el dictador es permetia tota mena de luxes i mantenia polítiques que perjudicaven profundament la població amb l'únic objectiu de preservar el seu càrrec i la seva imatge. A part de la pràctica de corrupció, ja que ni ell ni els polítics del seu partit s'aplicaven les lleis tal com constava a la constitució.

A mesura que el nombre de manifestants creixia, el règim va intensificar la restricció, donant ordre a les forces de seguretat, inclòs l'exèrcit, d'obrir foc. La violència exercida contra els romanesos que volien la llibertat va provocar nombroses víctimes mortals.

Com a resposta a les protestes, Ceaușescu va intentar reafirmar la seva autoritat convocant una mobilització, el 21 de desembre. Durant el discurs, però, fou interromput per crits i esbrincades, la qual cosa va obligar a interrompre la transmissió en directe. Davant la impossibilitat de calmar la multitud, Ceaușescu es va veure forçat a

Figura 7. Discurs del 21 de desembre al balcó del Comitè central del PCR. Font: ABC

abandonar el balcó del Comitè Central del Partit Comunista Romanès.

El 22 de desembre, arran del creixement de la revolució, Nicolae i Elena Ceaușescu van intentar fugir en helicòpter, però van ser capturats en una base militar a Târgoviște.

Figura 8. Execució de la parella Ceaușescu. *Font: ABC*

Allà va esdevenir un judici on els van acusar de genocidi degut a les nombroses morts de la revolució i demés acusacions derivades del seu règim. El judici va durar unes dues hores, i la deliberació de la sentència tan sols uns minuts. El 25 de desembre, coincidint amb el dia de Nadal, van executar a Nicolae i a

Elena Ceaușescu, posant fi a la dictadura.

3. Decret 770

Durant la dècada dels 50, Romania es trobava amb una situació demogràfica moderna, és a dir, amb una tendència de la natalitat a la baixa, i comportaments tendents a limitar de manera conscient el nombre de fills. La taxa de natalitat va patir dos moments crítics. La primera davallada es va iniciar el 1914, amb la Primera Guerra Mundial. Les dues guerres mundials van suposar un fort impacte negatiu en la taxa de la natalitat. Tot i això, el país va aconseguir un pic de natalitat durant els anys 1949 i 1952. El segon moment crític es va donar amb l'entrada en vigor del dret a l'avortament l'any 1957.

En ascendir al poder, el dictador s'enfrontava a aquesta situació demogràfica que li resultava preocupant, ho considerava com una amenaça per al creixement econòmic i pel futur del país. El seu objectiu era augmentar la població a 25 milions d'habitants per l'any 2000, i en aquell moment el país comptava amb 19 milions. Inspirat pel seu desig de convertir Romania en potència mundial i de construir un estat amb un marcat caràcter nacionalista, va promulgar el Decret 770.

A partir de l'1 d'octubre de 1966, la realització d'avortaments estava prohibida i penalitzada per la llei. Aquest dret només el conservaven les dones que havien complert el deure patriòtic i havien donat a llum 4 fills o més. O aquelles que superaven els quaranta anys i patien el risc de parir un nen amb diversitat funcional, en temps que la pàtria necessitava "vitalitat i joventut". L'incompliment d'aquest decret comportaria una pena de presó de sis mesos per la mare, i, dos anys i una multa pel metge que hagués efectuat l'operació. El govern romanès també va establir impostos als matrimonis sense descendència, s'aproximava que un 2% del sou per a matrimonis (parelles) que superessin els vint-i-cinc anys. És clau mencionar que existien premis per la maternitat, en forma de medalles. Per sis fills et corresponia la Medalla de Maternitat de Primera Classe, per set et condecoraven amb l'Ordre de Glòria Materna de Tercera Classe. I per deu fills et corresponia el títol de Mare-heroïna i un pagament de dos mil lei, que corresponia a la meitat d'un salari mínim.

Aquesta legislació repressiva, a part de voler fer-li una volta a la tendència descendent de la natalitat, buscava refermar l'estructura de la família patriarcal com a unitat bàsica de la societat que servia al control social, situaven el cos de la dona al servei de l'Estat, negant-les per complet el dret a decidir enfront de la seva maternitat i les dimensions de la seva família. El control del cos de la dona es va dur a terme de manera molt exhaustiva als centres de salut romanesos. Des de l'any 1984 va establir-se per les dones entre els 15 i els 45 anys, el requisit d'assistir als centres ginecològics per realitzar-se revisions amb una regularitat mensual. Qualsevol embaràs havia de ser notificat a les autoritats, que s'encarregaven de portar un seguiment i control d'aquest. Per assegurar-se que no es cometia cap infracció es va crear una unitat especial de la *Securitate*, que vigilaven contínuament els hospitals. Per una banda, era un fet favorable, ja que es podia detectar molt ràpidament qualsevol complicació i tractar-ho a temps. Per l'altra banda, però, suposava una intromissió en la intimitat de les dones, a les quals no se'ls permetia ocultar un embaràs al sistema sanitari i a més, se les prohibia mantenir en privat l'estat de la seva salut sexual. Per la seva part, els ginecòlegs també patien la pressió que no podien rebre la totalitat del seu salari si no atendien una quota determinada de naixements.

Durant els anys que va estar en vigor d'aquesta llei, va patir modificacions com la de l'any 1984 on l'edat mínima per avortar va passar de 40 a 45 anys i només podien avortar les dones amb almenys 5 fills.

La instauració d'aquesta nova política va ser molt ràpida, fet que va suposar un desconcert a la població, especialment a les dones. Els mètodes anticonceptius havien desaparegut dels comerços i l'educació sexual era escassa. Les embarassades que volien interrompre el seu embaràs no tenien cap mena de recolzament. Això va provocar que recorreguessin a mètodes casolans que representaven un greu perill per la seva salut i que no eren efectius en la seva majoria. Com per exemple utilitzar supositoris de quinina que estimulaven la contractilitat uterina. També n'hi havia de més excèntrics com ara saltar sobre un peu, pujar i baixar escales corrent o introduir-se polenta bullint. Al camp, s'empraven estris de cosir com el fus o les agulles i diferents

tipus de plantes com la bardana. Això demostra la desesperació que patien les dones i la deficient educació en general. No obstant a l'existència de mètodes com els esmentats anteriorment, la solució per excel·lència era avortar. No era fàcil, s'exposaven a possibles hemorràgies, infertilitat i malalties que podien derivar en la mort. Estava prohibit auxiliar una dona fins que no delatés el que havia intentat fer i qui l'havia ajudat. S'estima que durant el període del decret, van morir aproximadament 9.452 dones a conseqüència de complicacions durant els avortaments.

La promulgació del decret no només va suposar problemes sobre la salut de les dones, també va desenvolupar un conflicte social. Com que els avortaments per mitjà de la salut pública estaven molt limitats, les dones havien de recórrer als avortaments clandestins. S'ajudaven com podien entre elles, entre amigues o cercles íntims molt petits i de molta confiança. Tot era boca a boca, no calia que la persona que operés hagués estudiat medicina, qualsevol era vàlid. Patien per no ser descobertes, ja que si algú s'adonava del que havia passat, s'havien d'enfrontar al càstig de l'Estat. Això va crear un ambient de desconfiança i inseguretat entre elles mateixes i amb la resta de la societat. Al documental *Los hijos del decreto* de Florin Iepan es mostra com eren tractades les “traïdores de la nació”, eren durament exposades i ridiculitzades. L'any 1985, rere la mort d'una jove obrera d'una fàbrica tèxtil a Bucarest, les autoritats van exigir que la comitiva fúnebre es detingués a les portes de la fàbrica perquè tothom prengués consciència de la gravetat de l'acte.

Per implementar que les dones triessin ser mares i volguessin crear una gran família, el govern se les enginyava per aconseguir enverinar i manipular el seu pensament i les seves idees. Es volia implantar la idea que la maternitat era sinònim de felicitat i d'alegria. Es feien discursos que exaltaven la maternitat prolífica. Les revistes de l'època venien la imatge de la maternitat com quelcom perfecte, on la vida de la dona s'omplia cuidant els fills, de la casa i del marit, ja que aquest s'havia d'ocupar del treball i ella només de les tasques

Figura 9. Portada revista *Femeia* 1981.

domèstiques. En aquests magazins apareixen dones somrients sostenint nadons. Inclús des de la infància es venia aquest concepte amb revistes per a nenes, com "Bazar" o "Tin Tan". També existien històries de dones alabades per haver ajudat a la pàtria només pel fet de ser mare. N'és un exemple el conte de Vrancioaia, que narrava la història d'una mare de set fills que va contribuir a la victòria d'Esteve el Gran enfront dels invasors.

3.1 Boom demogràfic

L'any que va entrar en vigor el Decret, el 1966, la taxa de natalitat era d'un 14,2%. En només un any, va augmentar un 12,8%.

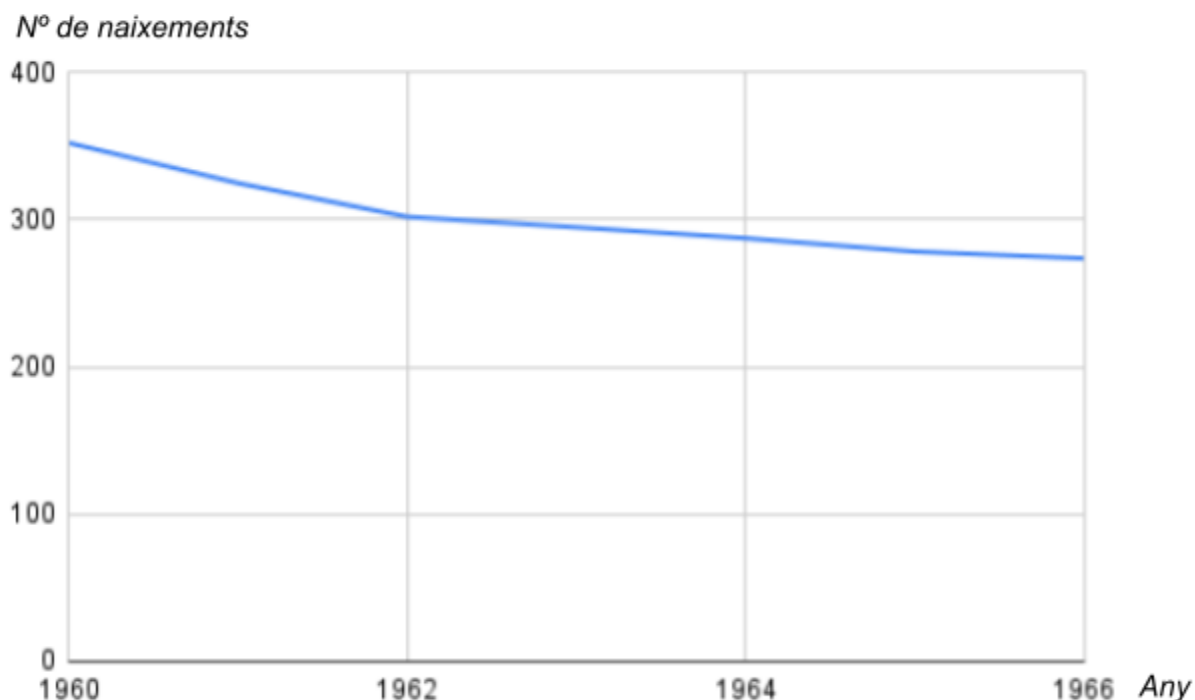

Figura 10. Gràfic de la taxa de natalitat 1960-1966. *Font: pròpia*

Aquest gràfic lineal representa la taxa de natalitat des del 1960 fins al 1966, l'any que va promulgar-se el decret. Es pot observar que el nombre de naixements no supera els quatre-cents mil, per tant, podem afirmar que el país estava experimentant una situació demogràfica moderna.

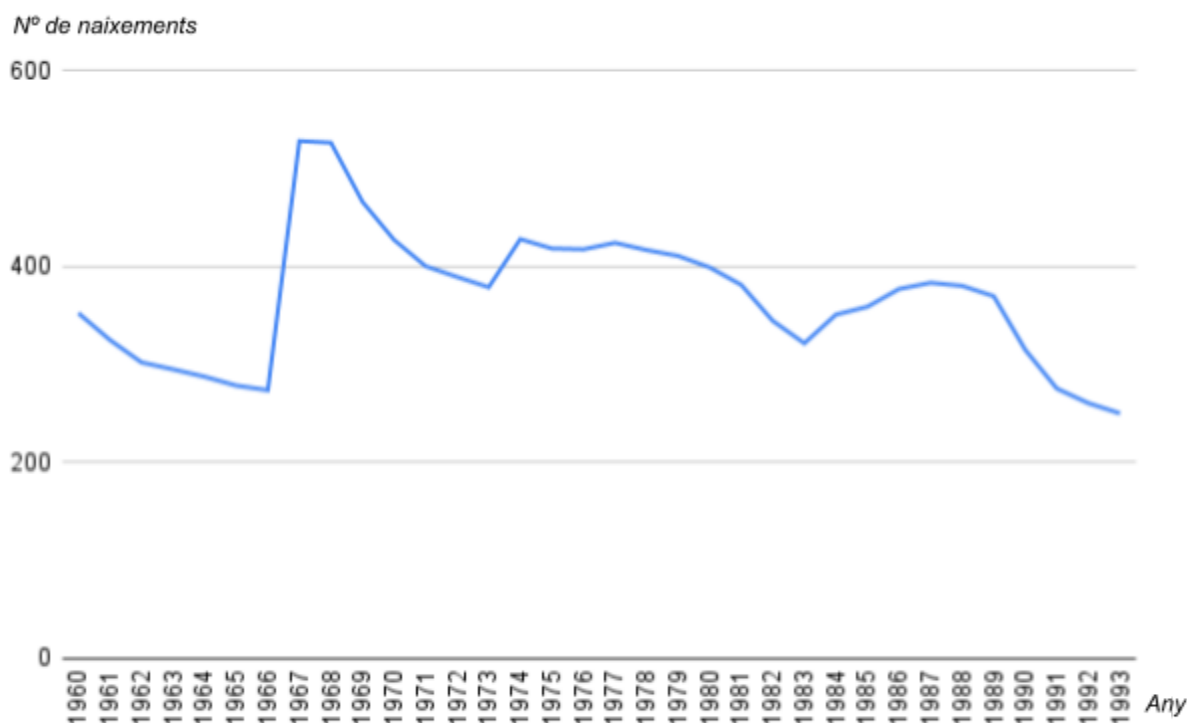

Figura 11. Gràfic de la taxa de natalitat 1960-1993. *Font: pròpia*

Aquest gràfic també mostra l'evolució de la taxa de la natalitat a Romania entre els anys 1960 i 1993. Es poden extreure diverses informacions sobre la variació de la tendència demogràfica.

- Pic de natalitat entre els anys 1966 i 1968, degut a la promulgació del Decret.
- Descens progressiu entre els anys 1969 i 1973. Aquesta davallada es pot explicar per l'impacte inicial del Decret, la població intentava adaptar-se a la nova política. Les dificultats econòmiques que experimentava el país també va ser un factor important en aquest descens.
- Període d'oscil·lacions entre els anys 70 i 80. La població encara estava adaptant-se al Decret i a la pressió per part de l'Estat a les famílies per tenir més fills, tot i les difícils condicions econòmiques.
- Davallada dràstica a partir del 1989, a causa de la fi del règim de Ceaușescu i el Decret 770, permetent una llibertat més àmplia sobre la reproducció.

Com a dada important, es clau mencionar que els nens que van néixer durant el període en què el Decret 770 estava en vigor, eren anomenats els nens de Ceausescu o “decreței”, un terme romanès que vol dir nens del decret o “decretanis”. Normalment, el terme decretani s'utilitzava més freqüentment per referir-se col·loquialment als nens dels orfenats, que se'ls veia com un sector marginat de la població.

3.1.1 Situació als orfenats

L'increment sobtat de la natalitat, resultat del Decret 770, va provocar un augment significatiu en el nombre de nens i nenes que, a causa de la incapacitat de les famílies de mantenir-los i fer-se responsables, decidien abandonar-los als orfenats. Molts pares pensaven que portant-los a aquells centres, asseguraven un millor futur pels seus fills, on tindrien més oportunitats.

Els orfenats eren gestionats per l'Estat, sota un règim de control centralitzat. Això vol dir que totes les decisions com ara els recursos disponibles, el personal o el tracte cap als infants, no estaven pensades i es prenen sense una supervisió individualitzada ni flexibilitat per adaptar-se a les necessitats específiques de cada centre.

No tots els nens que eren abandonats tenien el nivell mateix de salut ni vivien sota la mateixa condició. Una gran part, patien de diversitat funcional, necessitaven una atenció especial i una teràpia personalitzada en cada cas. Malauradament, el personal no estava format adequadament i, per tant, aquests infants eren particularment vulnerables en un sistema que ja de per si estava mancat de recursos i formació. No només els deixaven descuidats, sinó que els amagaven i rebutjaven. El model humà de Ceaușescu era d'un jove presentable i ideologitzat.

Figura 7. Orfenat romanès *Font: EL PAÍS*

Segons el grau de salut, classificava els infants en tres categories: saludables, parcialment recuperables i irrecuperables. Aquests últims estaven condemnats a morir. Aquests orfenats que tractaven amb nens de la tercera classificació, acostumaven a localitzar-se als afores de la capital, allunyats de la

societat. Un dels centres més coneguts per tractar amb els infants classificats com a “irrecuperables” era l’hospital psiquiàtric Cighid.

En la majoria dels centres les condicions de vida eren molt semblants, ja que totes escatimaven de recursos, entre altres coses que van dificultar l’estança dels infants. Segons el documental *El orfanato de RTVE (2021)* en el qual Daniela Nistor, una educadora social de Cighid, deia que només tenien dret a menjar un cop al dia com a molt, hi havien dies que ni tan sols menjaven. Les rates es passejaven per les habitacions, eren dutxats amb aigua freda, no hi havia calefacció, molts d’ells anaven nus, compartien bressol en condicions higièniques deplorables i molts presentaven alts graus de desnutrició. Fins i tot, els més rebels eren reclutats en cel·les d’aïllament, allà estaven tancats dies o setmanes sense accés a la llum ni al menjar. Per aconseguir que estiguessin tranquils i callats, els medicaven amb fàrmacs neuropsiquiàtrics que els treia la possibilitat d’expressar-se.

Figura 8. Infants nus i desnutrits compartint habitació. Font: DW

Segons dades de l'informe de l'*UNICEF (1990)* sobre els drets dels infants en sistemes orfenats de l'Europa de l'Est, la taxa de mortalitat infantil als orfenats romanesos era una de les més elevades de la regió, amb pràctiques que vulneraven drets fonamentals dels nens.

Segons Visinel Balan al documental *El orfanato de RTVE (2021)*, la violència era molt freqüent als orfenats, i s'utilitzava com a recurs per tenir als infants callats. Segons l'entrevista realitzada a Visinel Balan, els nens eren colpejats per qualsevol motiu: si no netejaven l'habitació, si no dormien o si embrutaven el llit. Per qualsevol cosa que els cuidadors trobessin sospitós. Quan es donava la situació que un nen mullava el llit d'orina, sovint els feien despullar i els obligaven a passejar-se pels passadissos del

centre mentre eren colpejats. Aquests maltractaments estaven profundament arrelats en el sistema comunista de Ceaușescu, que convertia a les persones en “monstres”. Els orfenats es regien per una lògica d’abús i repressió, un reflex de com era la societat a l’exterior dels centres, sense cap consideració pels drets dels nens.

A part del maltractament per part dels cuidadors, als orfenats també eren presents els abusos sexuals. Els més grans obligaven als més petits a tenir relacions sexuals, sigui sexe oral o penetració. Quan eren descoberts, els sancionaven, però seguien en contacte amb els violadors. L’única opció era callar i assumir, fins que et toqués a tu ser el gran.

Figura 9. Infant amb diversitat funciona a un orfenat romanès durant el règim. Font: Wix.com

Els orfes són el terrible llegat d'un règim opressiu en un país que manca tant de tradicions democràtiques³ com d'associacions independents de professionals (*Human Rights Watch*, 1990).

³ Hàbits arrelats d’una societat en la pràctica de la democràcia al llarg del temps.

3.1.2 Situació a les llars

Amb la ràpida aplicació de la llei natalista, les famílies es van trobar amb grans dificultats per adaptar-s'hi. Sense accés als mètodes anticonceptius, que estaven prohibits, i sense considerar les seves condicions econòmiques, moltes famílies es van veure obligades a tenir fills sense estar preparades per assumir la responsabilitat de criar-los.

Malgrat la situació econòmica a la majoria de les llars, Ceaușescu pressionava les famílies perquè la taxa de natalitat augmentés. A causa de les penalitzacions cap a les famílies que no ajudaven a complir l'objectiu del dictador, es van veure obligades a tenir més fills dels que podien mantenir. En alguns casos, aquesta situació obligava els pares a abandonar els seus fills als orfenats. Tot i això, la majoria dels nens van créixer amb les seves famílies, però van experimentar igualment les dures conseqüències del règim comunista, que els condicionaria per sempre.

El règim

Una autocràcia sempre representa una etapa fosca per al poble que la sofreix. Al llarg de la història, han sorgit molts règims despòtics, com Espanya amb Franco, Itàlia amb Mussolini o Alemanya amb Hitler, on els drets individuals i la llibertat van quedar totalment limitats i restringits. Malgrat els avenços que hem aconseguit com a societat, encara avui dia persisteixen formes d'autocràcia que priven els ciutadans dels drets més bàsics. En països com Veneçuela, sota el govern de Maduro, o l'Afganistan, amb una teocràcia absoluta, les persones continuen patint restriccions en les seves llibertats més fonamentals. Els ciutadans d'aquests països viuen una realitat compartida: la falta de drets individuals, fonamentals per la dignitat i el benestar de qualsevol ésser humà.

El govern de Ceaușescu no va ser una excepció. Durant aquell període van deteriorar-se profundament els drets i la llibertat dels romanesos. Estaven sotmesos a polítiques molt dures com ara la d'austeritat, la de natalitat i la d'expressió. El seu instrument més valuós i efectiu va ser la *Securitate*, que van actuar com a extensió d'en

Nicolae. La dictadura romanesa va crear una societat reprimida i insegura. Les famílies vivien amb la preocupació de ser denunciades si mostraven alguna actitud dissident. Per consegüent, les llars van esdevenir espais de silenci i autocensura, on els infants no aprenien a tenir criteri propi per por. A més, en aquelles llars on hi havia una situació econòmica difícil, tampoc els permetia tenir una bona infància. A part de la fam i el fred, alguns nens i nenes havien de començar a treballar en una edat molt temprana. Alterant el curs natural del desenvolupament i l'aprenentatge i negant-los una infantesa feliç. En l'entrevista de la Mutu es veu reflectida aquesta idea.

Educació

El sistema educatiu es va convertir en una eina clau per al control ideològic durant el règim de Ceaușescu. Les escoles eren espais on es promovien les idees del líder, fomentant una obediència cega als valors imposats pel Partit i els ordres de Ceaușescu. Els professors tenien la responsabilitat d'inculcar aquests "valors" i d'exigir la fidelitat al règim; no era educació, era adoctrinament. Cada matí, els estudiants cantaven l'himne de Romania i rendien homenatge al "gran líder". El contingut de la matèria incloïa, sobretot, una visió idealitzada de la història de Romania i la del mateix líder, exaltant sempre els seus "triomfs" i dictant el que era un comportament "correcte".

Aquest sistema educatiu era un reflex de la dictadura. Els estudiants estaven sotmesos a una pressió constant per assolir un nivell d'excel·lència irreal, mentre se'ls inculcava una conducta diferenciada segons el seu gènere. Perquè, a part de ser un règim opressiu, era masclista. Les nenes, destinades a ser "bones esposes" i "mares dedicades", aprenien "coses per a nenes", i els continguts escolars estaven adaptats al que els hi tocava viure un cop es fessin grans. A romandre callades, obeir al marit, tenir fills i cuidar la casa. Els nens, en canvi, els preparaven per ser els defensors de la pàtria, i sempre a sacrificar-ho tot pel bé de la nació. Es fomentaven tots aquells ideals per aconseguir una generació nacionalista i orgullosa del seu país. I cega, perquè en cap moment pogués esdevenir un moment d'autoobservació i poguessin realment contemplar tota l'obediència inqüestionable cap al sistema que només els oprimia i els oferia unes condicions de vida pèssimes.

L'educació acadèmica es basava en una disciplina estricta i en el càstig físic com a eina per corregir qualsevol desviació dels ideals imposats. El règim veia l'educació com un procés per formar ciutadans obedients i lleials, persones incapaces de qüestionar l'autoritat del Partit (*Cioroianu*).

Submissió i disciplina

Tot i que els infants que vivien sota un sostre amb la seva família tenien la sort de no haver de viure les dures circumstàncies de créixer en un orfenat, la trista realitat era que tampoc tenien l'oportunitat de fugir de la violència. Eren objecte de maltractaments i d'un tracte inflexible dins del nucli familiar. La dictadura va crear una societat pressionada per les circumstàncies i influenciada per la ideologia autoritària, veien la disciplina dura com una forma de preparació per a la vida en aquella societat opressiva. Així, els nens creixien en un entorn on la violència era vista com una eina educativa i correctora, fet que contribuïa a crear una societat cada cop més dura i deshumanitzada.

Aquest context propiciava que els agents educatius⁴ fossin extremadament estrictes, inculcant en els infants un respecte per l'autoritat i temor a la desobediència. En alguns casos, els nens creaven una barrera emocional amb els seus agents educatius, ja que no els veien com una figura protectora, i veien la llar com un espai de supervivència més que de seguretat i comprensió. Segons la psicòloga romanesa Anca Gheorghiu, “el tracte dur dins les llars reflectia la violència institucionalitzada i es considerava una forma de preparar els nens per a les exigències d'un sistema opressiu”.

L'entrevista a la Mutu posa en manifest com la repressió i la violència inherents a la societat sota el règim, van impactar en la manera com es criaven els fills. “Em van educar des de la por, la desconfiança, l'exigència... Em van prendre la llibertat, no em van deixar ser una nena. Van criar-me per ser una esclava”.

⁴ Encarregats de transmetre valors als infants. Podien ser els progenitors, familiars o en el cas dels nens dels orfenats, cuidadors.

4. Empremtes duradores: com les condicions de vida dels infants del decret marquen la generació actual

Les situacions esmentades en els punts anteriors, van repercutir de manera negativa en la ment dels infants. Segons les entrevistes a la Mutu i a en Visinel, el qüestionari a EDFORSO i diversos articles amb testimonis d'experts, s'ha demostrat que aquests infants que van créixer durant el règim, arrossegaran tota la vida les conseqüències de viure sota la dictadura de Ceaușescu. Com s'ha pogut veure en el desenvolupament del treball, durant la dictadura, es van establir dos tipus d'infantesa: la dels nens que van créixer als orfenats estatals i la dels que ho van fer en una llar, habitualment amb una família. Segons on i com hagi transcorregut aquesta etapa, les conseqüències poden variar. Tot i que el règim va ser igual de dur per ambdós casos, les experiències viscudes van ser diferents, la qual cosa implica que, avui dia, els traumes i dificultats que experimenten són també diferents.

Què implica haver crescut en un orfenat?

Els infants que van créixer als orfenats i van aconseguir sobreviure i superar aquella etapa han de fer front a diferents traumes, problemes psicològics, i complicacions en la seva vida com a adults.

- Trauma dels maltractaments i abusos sexuals

Segons explica Visinel Balan al documental *El orfanato* de RTVE (2021), diversos amics amb els quals va conviure a l'orfenat es van treure la vida, incapaçs de superar el trauma que arrossegaven. No suportaven sentir-se constantment com si no valguessin res, especialment aquells que havien patit abusos sexuals, que vivien amb una gran càrrega de culpa i vergonya. La seva autoestima era nula, s'odiaven ells mateixos, i van veure en el suïcidi una via per deixar de patir. Aquells que han lluitat per resistir a la mort, no han superat necessàriament el trauma, sinó que requereixen un treball constant amb psicòlegs i psiquiatres per millorar la seva salut mental. En el cas d'en Visinel, tenir un fill ha estat una font de salvació. En l'entrevista que vaig

realitzar-li, explica que cuidar el seu fill i compartir l'afecte familiar l'ha ajudat a sanar algunes de les ferides de la seva infància.

- Trauma de l'abandonament

L'abandonament és la principal diferència entre els infants dels orfenats i de les llars. La manca d'interacció humana i de figures afectives provoca seqüeles emocionals, com la dificultat per confiar en els demés, desenvolupar empatia o construir vincles afectius estables i sans. Això que sovint deriva en trastorns com l'ansietat, depressió o tendències antisocials i aïllament. Segons l'entrevista realitzada a Balan, els nens que creixien en un entorn familiar es salvaven emocionalment. “El trauma de l'abandonament perdura tota la vida: és com una vergonya nacional, és estar condemnat a la manca d'identitat. Un entorn familiar t'ofereix identitat, mentre que la institucionalització et condemna a l'estigma” (*Visinel Balan, 2024*). Hi ha estudis que demostren que la institucionalització limita el desenvolupament del cervell, mentre que la família proporciona un entorn diferent.

- Problemes neurològics

Segons el psicòleg Edmund Sonuga-Barke i els seus col·laboradors al King's College de Londres van analitzar el cervell de 67 adults d'entre 23 i 28 anys que, essent infants, van passar entre 3 i 41 mesos en orfenats romanesos. Compararen aquestes dades amb les de 21 persones nascudes al Regne Unit i adoptades abans dels sis mesos de vida. Segons aquest estudi, el cervell dels romanesos era d'un tamany, de mitjana, un 8,6% més petit (*PNAS*⁵). Com més temps passaven en els orfenats, més es reduïa el volum de certes àrees cerebrals. Aquests efectes neurològics deriven de la manca de nutrició i d'estimulació social durant els primers anys de vida (*Revista Pesquisa Fapesp, 2020*). Un cervell amb anomalies té conseqüències que afecten a les funcions cognitives (memòria, atenció i resolució de problemes), emocionals (les zones de l'hipocamp i l'amígdala queden afectades), sentiment de depressió més intens, limitacions en les habilitats socials i trastorns crònics com l'estrès posttraumàtic (TEPT). A més, en el documental *El orfanato* (*RTVE, 2021*), parlen dels casos de diversitat

⁵ Revista científica publicada per l'Acadèmia Nacional de les Ciències dels Estats Units.

funcional presents als orfenats del règim. Afirmen que aquestes persones han desenvolupat aquests trastorns dins d'aquells centres, i que actualment, encara estan treballant amb ells i oferint atenció especialitzada.

Què implica haver crescut en una llar?

Aquells que van créixer a les llars, tot i no haver estat sota les condicions d'un orfenat, també tenen seqüeles emocionals i problemes en l'actualitat. L'ambient opressiu, la limitació de llibertats i les dificultats econòmiques, van complicar les dinàmiques familiars, creant, en alguns casos, un clima violent i de desconfiança.

- Autoestima

Haver estat víctima de maltractaments durant la infància pot derivar més endavant en problemes de baixa autoestima i nul·la confiança en un mateix. També provoca que siguis una persona insegura, que té por de fer les coses per si no surt com s'esperava. Segons la Mutu, en l'entrevista realitzada, el fet d'haver crescut amb uns agents educatius que no respectaven la seva infància i que l'educaven des de la violència i l'exigència, l'ha convertit en una persona molt insegura.

- Pobresa

Els infants que van créixer en un entorn marcat per la pobresa han tingut dificultats per millorar la seva situació econòmica en la vida adulta. Això es reflecteix en la gran quantitat d'adults (nascuts durant el Decret 770) amb baixos recursos que no poden superar les seves condicions econòmiques. Romania és un dels països amb una taxa més alta d'emigració, on les persones marxen del país per cercar feina i una millor qualitat de vida. Segons l'INE⁶, a Espanya resideixen més de mig milió de persones procedents de Romania. Aquells que no han pogut emigrar o han decidit quedar-se al país, sovint necessiten ajuda i acudeixen a ONG per aconseguir aliments o que els faciliti una llar.

⁶ Institut Nacional d'Estadística.

- Rebuig a la cultura romanesa

Els records que guarden alguns dels infants d'aquella època sobre el règim són majoritàriament negatius. Segons afirma la Mutu, “No em sento orgullosa de ser romanesa; quan vaig allà intento semblar estrangera i evito parlar l'idioma. Renego totalment de Romania, però intento fer les paus”. Aquest rebuig a Romania pel que fa a la seva cultura o tradicions és una conseqüència de les experiències traumàtiques viscudes durant la infantesa i reflecteix l'ombra de les seqüeles emocionals d'aquell període.

4.1 ONG i institucions d'acollida

Els traumes o els trastorns mentals que van patir aquells que van viure a orfenats són quelcom molt difícils de tractar, i sovint els recursos per acudir a teràpia o serveis especials són molt difícils de trobar. En Vișinel, que va viure la dura experiència de créixer en un centre d'acollida, va fundar tres organitzacions: Vocea Copiilor Abandonați, el Council of Institutionalized Youth i l'ONG EDFORSO. L'objectiu d'aquestes és donar veu als infants que resideixen a orfenats i altres institucions d'acollida. Per evitar situacions com les que es van viure durant la dictadura de Ceausescu, i brindar una infància feliç a aquells infants orfes o que van ser abandonats pels seus progenitors. Aquestes organitzacions s'encarreguen de què els nens tinguin el dret a l'educació i al benestar.

Figura 10. Logotip de Vocea Copiilor Abandonați. Font: Facebook

4.2 Projecte EDFORSO

EDFORSO: Educació, Formació i Societat, és un projecte que forma part de l'organització Vocea Copiilor Abandonati. Està creada per Vișinel i Virgil Balan, dos germans que van créixer en els orfenats romanesos entre 1977 i 2013. Aquest projecte neix de les seves pròpies experiències de vida, i del desig de transformar la d'aquells que, igual que ells, van patir les dures condicions dels centres d'acollida. No es dirigeix a infants que actualment viuen a orfenats, sinó a adults o joves que van passar per un i ara es troben en situació de vulnerabilitat. Coneixen els traumes que afecten les capacitats d'adaptació social i d'integració laboral, i els ajuden a evitar que aquests problemes deriven en problemes econòmics i relacions personals inestables. Les seqüeles no són només emocionals, sinó que també afecten l'àmbit social.

Aquest projecte compta amb dos programes: l'EDFORSO Housing i l'EDFORSO Therapeutic Center. El primer programa ofereix una llar segura per a joves que han acabat al carrer. A més de proporcionar allotjament, aquest programa inclou components d'educació, formació i integració social, amb l'objectiu d'ajudar aquests joves a establir-se i integrar-se a la comunitat. Els joves que participen en el programa reben suport durant la seva estada i fins cinc anys després, garantint així un seguiment continuat per a facilitar la seva autonomia i inclusió social. El segon programa proporciona suport terapèutic als joves que acullen. Aquesta ajuda és fonamental per treballar els traumes derivats de l'abandonament i les experiències de maltractament que molts d'aquests joves han patit. El centre busca millorar la salut mental dels pacients i superar les seqüeles emocionals causades per la manca d'atenció afectiva i els abusos viscuts als orfenats.

Segons el qüestionari realitzat, l'abandonament és el trauma més gran, i el problema més evident és la falta de teràpia per tots aquells que necessiten protecció especial. Això demostra que les situacions viscudes als orfenats són cròniques i aquells que les pateixen, estaran condicionats durant tota la seva vida.

5. Conclusions

La hipòtesi plantejada a l'inici de l'estudi estableix que els infants nascuts durant el Decret 770 i que van créixer durant la dictadura romanesa pateixen les conseqüències emocionals, socials i psicològiques d'aquesta etapa al llarg de la seva vida. Un cop finalitzada la recerca, podem afirmar que la hipòtesi és certa, i que les dures experiències han deixat una empremta en aquells infants que ara són adults. A continuació, s'enumeren els aspectes que corroboren la validesa de la hipòtesi.

En primer lloc, diversos testimonis i articles consultats, com les experiències de la Mutu i en Vișinel, han proporcionat un testimoni directe de les situacions viscudes tant en les llars com en els orfenats. En ambdós casos es confirma l'impacte negatiu d'aquell entorn, marcat per la manca d'afecte i la violència, que ha condicionat el seu desenvolupament.

En segon lloc, l'existència d'organitzacions com Vocea Copiilor Abandonați, FEDEREII, i el projecte EDFORSO demostra la necessitat d'intervencions especialitzades per atendre les persones que van créixer sota aquestes condicions. Aquestes organitzacions treballen per oferir suport psicològic, formació i solucions d'habitatge, com el programa EDFORSO Housing, que proporciona una llar segura per als joves que, després de passar per llars d'acollida o orfenats, han acabat vivint al carrer. La presència i el treball d'aquestes entitats és una prova de la necessitat de tractar els problemes i traumes que afecten aquestes persones avui dia.

6. Bibliografía

BBC. (n.d.). "Yo ya sabía que iba a ser quien mataría a Ceausescu": la revolución que llevó al fusilamiento del líder comunista de Rumania el día de Navidad.

<https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-50899016>

D, A. (n.d.). *La familia Ceausescu (Biografía -Resumen) "El clan que domino Rumanía "*.

<https://www.youtube.com/watch?v=2mOhnM1SCgE&t=122s>

DW Español. (n.d.). *Orfanatos del dictador Ceaucescu.*

<https://www.youtube.com/watch?v=QcOfpEaMEvQ>

Emilio. (n.d.). Ceaucescu II. El culto a la personalidad.

<https://tiomilu.blogspot.com/2014/09/281-ceaucescu-ii-el-culto-la.html>

Galán, N. (n.d.). La prohibición del aborto en la Rumanía y en la España de Franco.

<https://salutsexual.sidastudi.org/resources/inmagic-img/DD64110.pdf>

Grolle, J. (2015, May 3). Orfanatos, ¿un daño irreparable? *XL Semanal: noticias, reportajes y actualidad.*

<https://www.xlsemanal.com/actualidad/20150503/orfanatos-dano-irreparable-8418.html>

Human Rights Watch. (1990, December). Romania's orphans: A legacy of repression.

https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/romania1290.pdf

Lonely planet. (n.d.). Historia de Rumanía. <https://www.lonelyplanet.es/europa/rumania/historia>

Más que crónicas (Director). (n.d.). *Rebelión contra Ceaucescu (Rumania a sangre y fuego)*

[Film]. <https://www.youtube.com/watch?v=2mOhnM1SCgE&t=122s>

Núñez, T., & Sayago, J. M. (2019, December 25). Nicolae Ceaușescu: auge, crisis y caída del modelo independiente rumano. *Archivos de la Historia.*

<https://archivoshistoria.com/nicolae-ceausescu-auge-crisis-caida-modelo-independiente-rumano/>

PesquisaFapesp. (2020, Febrer). Los huérfanos de la dictadura rumana.

<https://revistapesquisa.fapesp.br/es/los-huerfanos-de-la-dictadura-rumana/>

Rejmer, M. (2018). *Bucarest. Polvo y sangre*. La caja books.

Robles, H. (n.d.). *Documental Nicolae Ceausescu "el rey del comunismo"*.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZzDQN1a1eSg>

RTVE (Director). (n.d.). *El orfanato* [Film].

<https://www.rtve.es/play/videos/en-portada/orfanato/5926253/>

Rumanía - Natalidad. (n.d.). Datosmacro.com. Retrieved October 28, 2024, from

<https://datosmacro.expansion.com/demografia/natalidad/rumania>

Vila, P. (n.d.). Historia y futuro de Rumanía, un país olvidado.

<https://elordenmundial.com/historia-futuro-rumania/>

7. Annexos

Annex 1. Entrevista a Mutu Florentina

La Mutu, més coneguda com Ana, es una dona que va viure els ultims anys de la dictadura romanesa. Va créixer a Romania, amb els seus avis, ja que els seus parens la van abandonar de ben petita. Ha tingut una infància molt difícil, pobresa, maltractament, abusos... Va aconseguir canviar la seva vida a millor quan va decidir venir a Espanya a trobar feina. Avui dia, encara recorda la seva infància i manté amb ella algunes inseguretats i pors derivades del règim. Tot i així, ha aconseguit ser feliç i crear una família.

Em podries dir el teu nom complet?

Mutu Florentina Anisoara, però m'acostumen a dir Ana.

On i quan vas néixer?

Vaig néixer a un poblet de Romania anomenat Cornăţel, el 22 de gener de 1984.

Per què vas decidir venir a viure a Espanya? Amb quina edat? Et van acompanyar? Va estar fàcil?

Romania no encaixava amb mi. La mentalitat del meu poble i jo no érem compatibles. Vaig venir aquí amb divuit anys i mig. No em va acompanyar ningú, vaig viatjar sola en autocar. No va estar gens fàcil, va ser una gran lluita canviar de país, d'idioma, d'amics... deixar-ho tot enrere i començar de nou. Tothom va jutjar la meua decisió, era com l'ovella negra del ramat.

Com vas viure la dictadura de Ceauşescu?

Només vaig viure la dictadura durant els primers cinc anys de vida, era molt petita i no n'era conscient de tot el que passava. Com vivíem molt allunyats de la capital, la informació que ens arribava era molt escassa. No teníem televisió i les notícies passaven de boca en boca, així que tampoc era fiable. L'únic record que tinc és quan van afusellar a Ceauşescu i tothom al poble ho comentava.

Com va ser la teva infància?

La meva infància va ser molt complicada. Els meus pares em van deixar amb els meus avis i la meva besàvia quan tenia sis setmanes de vida. La meva àvia era una bruixa, molt mala persona. Va ser molt dur, mals tractes... No recordo moments de felicitat, ni records bonics ni cap fotografia. No s'implicaven en mi, no em van fer cap pastís d'aniversari, cap pare Noel... La meva àvia era molt estricta, des de ben petita em va obligar a treballar i no volia que em relacionés amb la gent. No volia que tingués amigues ni amics, no em deixava dibuixar ni jugar. M'explotava laboralment, i quan no ho feia em pegava. Em va educar per ser esposa, volia casar-me el més abans possible.

Com era l'educació durant la dictadura? Recordes alguna experiència significativa de la teva etapa escolar?

Vaig començar a anar a l'escola quan tenia set anys, ja que a Romania es començava a aquella edat, llavors ja no hi havia dictadura. No els hi donaven cap mena d'importància a l'educació. Anaves a jugar pràcticament. Els professors es quedaven fumant al seu despatx. Com Ceaușescu ja havia mort, el contingut que es donava va canviar molt. Alguns professors que ere pro-Ceaușescu ens intentaven adoctrinar, dient-nos el que estava bé, el que no, el que havíem de fer, i el que no. Es queixaven ja que la llei ja no els afavoria tant.

A casa et parlaven de la situació política o s'evitava el tema?

S'evitava el tema totalment.

Com era la situació amb els subministraments bàsics com el menjar i la roba?

Roba en vaig tenir molt poca, potser un pantaló i un parell de samarretes. També tenia una jaqueta que s'utilitzava fins que estava destruïda completament i unes sabates que eren 3 talles més grans perquè durés. La roba interior se n'anava recosint i recosint. Era tot molt car i no ens ho podíem permetre. No obstant això, amb el menjar va ser diferent, ja que érem autosuficients. Tenim vaques, porcs, un hort... i utilitzavem les

nostres collites pròpies. Es comprava el sucre que venia mig negre, amb coses dins, no com el sucre blanc refinat d'avui dia. L'arròs era molt escàs. Per comprar els aliments ens donaven tiquets, estava racionalitzat.

Com eren les relacions amb els veïns i la comunitat en general? Hi havia desconfiança o por de ser denunciat per altres persones?

La gent era molt reservada. Hi havia un punt de desconfiança i la gent formava petits cercles. Sabia que els que es parlava allà no sortiria pas. Però ens cobríem entre nosaltres.

Com creus que la teva infància durant la dictadura ha influït en la teva vida actual?

La dictadura no va influir directament sobre mi, ja que era molt petita, però si indirectament, pel fet que el pensament que van desenvolupar els meus agents educatius no era sa. Em van educar des de la por, la desconfiança, l'exigència... Em van prendre la llibertat, no em van deixar ser una nena. Van criar-me per ser una esclava.

Què has après d'aquella època que encara apliques avui dia?

La responsabilitat, en la feina, per exemple. L'autoexigència, el perfeccionisme. Coses "positives" que van inculcar-me d'una forma traumàtica que també es poden inculcar d'una millor manera. No em sento orgullosa de ser romanesa, quan vaig allà intento semblar estrangera, no vull parlar l'idioma. Renego totalment de Romania, però intento fer les paus.

Annex 2. Entrevista a Visinel Balan

En Visinel Balan va ser víctima de la violència infligida als orfenats romanesos. Va sobreviure a la degradació moral i física present en aquests centres creats durant el règim de Ceausescu. Avui en dia s'ha convertit en un polític i advocat que busca justícia i donar veu a tots aquells infants que conserven traumes de la dictadura.

P: Full name and date of birth.

R: BALAN VIȘINEL COSTEL, 07.06.1987

Which orphanage were you placed in?

I was placed in the section for dystrophic⁷ children at the Onești nursery, a little over a month after my birth. Later, at the age of 3, I was transferred to the Nursery Children's Home, and at age 8, to the School Children's Home, which was later renamed Placement Center No. 6, where I stayed until I was 14. Then, I was placed with a foster family, where I stayed for 2 years, and from the age of 16 until I turned 26, I lived at the Pro-Family Residential Center in Bacău.

At what age were you interned and for what reason?

As I mentioned earlier, at the age of one month and a few days (about 20 days), I ended up at the dystrophic section of the children's center in Onești (Bacău). The reason for abandonment is poverty. I am the 13th child.

How were you and the other children treated? What kind of maltreatment and/or abuse did you and the other children receive?

Here is truly a long story related to my age at the time. It is not by chance that I started running away from the children's home when I was 9 years old. In my opinion, the most difficult period was at the School Children's Home, where beatings were a daily occurrence, almost part of the daily schedule.

⁷ Dystrophies are genetic muscle disorders that cause progressive muscle weakness.

I was beaten if I couldn't clean the room, if I didn't sleep, or if I wet or soiled the bed. I was beaten for anything the caregivers found suspicious. As I write this, my eyes are tearing up, which shows that there is still something unhealed/untreated there. The traumas left by this past of institutionalization will stay with me to my grave; they cannot be healed.

The most difficult period/experience during institutionalization was when those who wet the bed were stripped naked, paraded through the corridors of the center, and beaten at the same time. These are images I can hardly live with.

Why do you think the caregivers behaved so aggressively? Do you think it is related to the mindset that was inculcated during the Ceaușescu dictatorship?

Absolutely. These people became monsters because the communist system turned them into monsters. It is very difficult to highlight human nature as an effect of the communist regime. What is certain is that these people were the product of a system of torture.

How many children did you share room with?

It varies by age. I know that until about 3 years old, there were over 50 of us in a room. From 3 to 8 years old, we were around 13-15 in a room. From 8 years old and up, we were 5-6 in a room. From 16 years old, there were 2 of us in a room.

Do you remember what happened to children with some kind of physical or intellectual limitation, the so-called irrecoverable or partially recoverable?

It's a difficult question; I don't know anything about them anymore. Many of them have died, perhaps even all of them. All of those I grew up with. In the center where I lived, there was another center, a center for children with severe disabilities, deemed irrecoverable. These children were often condemned to death.

Did you received any primary or secondary education? Did you go to the school?

Exactly, next week I have the public defense of my doctoral thesis, in which I address the lack of attitude and protection by the state regarding the phenomenon of young people aging out of care who left these institutions between 2010 and 2020. It is an analysis of approximately six years on transition plans and monitoring mechanisms for aging out of care. I completed studies in theater, law, and sociology. Education has changed my life. Who I am today is thanks to myself because I chose to continue my studies and stay committed to learning. In fact, I was aware that this was the only way I could survive.

What rights did you have in the orphanage?

The right to live. That's it. I didn't feel any other right.

Were there any kind of whips? Why and what were they like?

There were rooms called isolation cells. These rooms were occupied by those who were rebellious. They were locked in there, had no light, and received no food. It was essentially detention for anywhere between 3 days and two weeks, as they deemed appropriate. To make sure you didn't die, they would occasionally give you a bit of food, and if they deemed it necessary, you might also receive a beating.

Do you have any positive memories of your childhood?

Absolutely. The best moments were when we visited the home of a caregiver or teacher, or when people came to visit us. Generally, the winter holidays and Easter were our days of light, hope, and a chance at life. My advantage was that I experienced the period when international media reported on the horrors of Romania's orphanages, which put pressure on the center's staff to minimize abuses. Despite this, abuses remained a daily occurrence, happening in ways that wouldn't be discovered. People didn't have the courage to report the abuse or violence inflicted on children.

Do you still live in Romania? If not, when and why did you move?

Yes, I live and will continue to live in this country. Someone has to fight for these children. I want to make the Romanian state acknowledge the atrocities that occurred in

these orphanages. I will fight until my last day for my peers who are still in these institutions.

I have received multiple offers to live and work in European institutions for the protection of children's rights, and yet I chose to stay in this country.

In what aspects of your adult life have you been affected by having spent your childhood in an orphanage and been mistreated in that way?

I am well. Theater saved my existence. The people who stood by me gave me the energy to move forward and succeed. The most difficult moments are when I relive certain past experiences. As I watched my son—I'm a father—I tried to understand why parents so easily abandon their children. I believe our policies, as a state, have favored abandonment.

What have you learned from your childhood?

To survive.

Do you think there is much difference between a person who spent their childhood in an orphanage and one who did not, during the dictatorship? In what ways?

Absolutely. There are studies that show that institutionalization limits brain development, while family provides a different environment. Family is the guarantee of a stable environment, whereas institutionalization offers protection only up to a certain age and then abandons you, again and again. Abandonment brings with it a series of detrimental events.

How has the dictatorship affected the minds of those children who lived through the dictatorship? Do you think that children who lived in the city or in the villages had an easier childhood? Why?

Children who grow up in a family environment are emotionally saved. The trauma of abandonment is something you carry for a lifetime; it's like a national shame, like being

condemned to a lack of identity. A family environment offers you identity, while institutionalization condemns you to stigmatization and to a lack of identity.

**How did your life change when you left the orphanage? At what age was that?
How did you rebuild your life?**

Being self-taught helped me. School played its role. But the most important are the people around you. My success is closely tied to how people chose to support me, and for that, I am grateful. I must tell you that for about 13 months, I led the National Authority for the Protection of Children's Rights and Adoption. During my tenure, I focused on ensuring that the young people in these institutions had a voice.

I understand you founded an ONG called EDFORSO? Why? What it is about?

Yes, you heard correctly. 😊 I founded the organization Vocea Copiilor Abandonați (www.voceacopiilor.ro), the Council of Institutionalized Youth, and the organization FEDEREII – the Association of Adults from Children's Homes. The purpose of these organizations was to ensure a voice for children in these care institutions.

The EDFORSO projects: EDUCATION, TRAINING, SOCIETY, are part of the Vocea Copiilor Abandonați organization. I am the thinker and coordinator of the EDFORSO projects. The most important project of the organization is EDFORSO Housing. It's a housing solution for street youth who have experienced living in children's homes and ended up on the streets. Through this project, I guarantee these children a permanent home, following a well-structured plan.

Annex 3. Qüestionari a EDFORSO**For what reason you decide to create this ONG, and who is behind it?**

The reasons are simple, they are closely related to the life/experience lived by part of the founding team of this NGO. Vişinel Balan and Virgil Balan, brothers, lived the experience of orphanages between 1977 and 2013. They are the method of activity and determination in the process of transforming the lives of adults who lived the experience of orphanages.

What are the problems that exist among these people who come to the ONG?

<https://voceacopiilor.ro/wp-content/uploads/2023/08/Report-2023-VCA-2.pdf>

Which are the most frequent, and what do you do from the organisation to help them?

We have two programs in the organization, the EDFORSO Housing: EDUCATION, TRAINING, SOCIETY and the EDFOROS Therapeutic Center. Both have the role of helping the young person we have in the housing program to stabilize and thus integrate into the community. We provide a home to the young person identified on the street and offer therapeutic support throughout their stay with us in the program plus 5 years after they leave the program.

In your experience, what do you think are the causes and consequences of the problems you deal with?

Lack of therapy for all those with the measure of special protection. Abandonment creates the strongest trauma.

